Verslag vierde bijeenkomst tijdelijke gebruikersgroep erfgoeddatabank

06/10/2026

Aanwezigen

Musea Brugge (An Verbruggen)

GUM (Greet Vanderhaegen)

Abdijmuseum (Gianna Hubert)

Mu.ZEE (Stijn Peeters)

Musea Hasselt (Inge Huskens / Joanie Dehullu)

Erfgoed Balen (Bram Dierckx)

Erfgoedcel Denderland (Hilke Arijs)

Stuifzand (Nina Deleu)

Huis van Alijn / Industriemuseum (Odelinde Van Thieghem)

Heemkring De Semse (Rita Ceenaeme)

meemoo (Esther Ooms, Tinneke De Clercq)

Verontschuldigd

Provincie Vlaams-Brabant (Jan De Cock)

Inleiding

Tijdens deze vierde bijeenkomst werden de te bespreken onderwerpen verder getrieerd en geprioriteerd. Vanuit de triëring werd bijkomend de relatie gelegd naar de eigenlijke backlog. In deze backlog kan de stand van zaken van een bepaald onderwerp nagegaan worden. Vervolgens werden de termen van een aantal thesau in meemoo-beheer beoordeeld door de gebruikersgroep.

Prioritering van de backlog

De bijeenkomst startte met een verdere prioritering van de backlog. De deelnemers konden vooraf scores toekennen aan onderwerpen die tijdens toekomstige bijeenkomsten verder besproken moeten worden. De bedoeling is om via de gezamenlijke prioritering te bepalen welke thema's het meest relevant zijn voor de volledige gebruikersgroep en waarover verdere afstemming nodig is.

Een aantal onderwerpen uit de backlog werd ondertussen door meemoo als 'niet van toepassing' gemarkeerd, omdat ze niet meer relevant waren om nog te prioriteren. Sommige onderwerpen werden reeds besproken voorafgaand aan de prioritering en andere onderwerpen hadden betrekking op datamigratie-issues. De gebruikersgroep ondersteunde deze aanpak.

De **lay-out van het scherm voor Archief** werd door enkele deelnemers vrij hoog ingeschat en door anderen erg laag. Esther haalde aan dat in vergelijking met het scherm voor Objecten dit scherm voor Archief minder gebruikt wordt. De gebruikersgroep kwam tot de consensus om dit als een gemiddelde prio te beschouwen (prio 5).

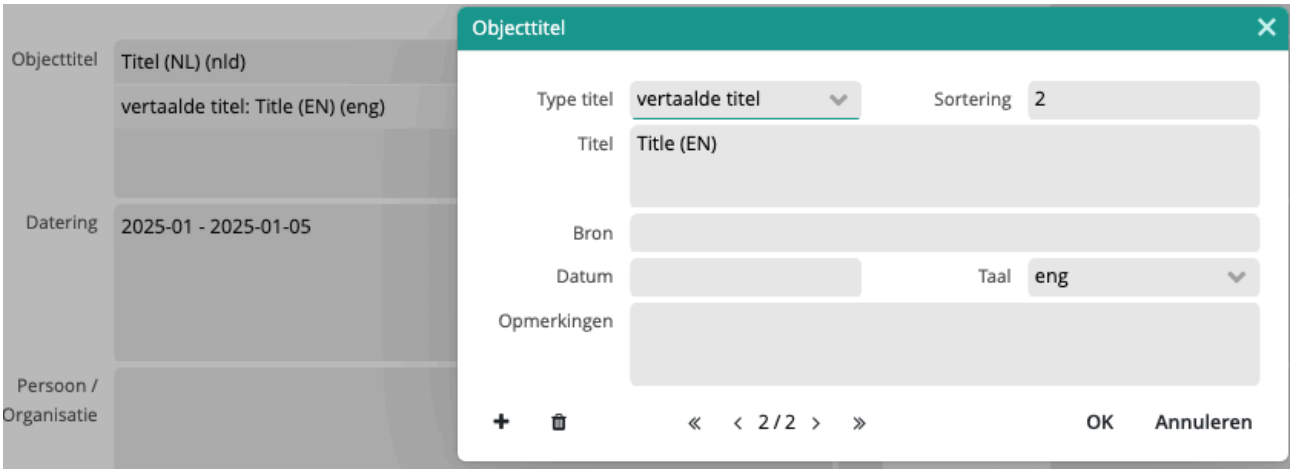
Titels van tentoonstellingen en hun types (formeel, alternatief, werktitel,..) werden waarschijnlijk als onderwerp van hogere prioriteit ingeschaald omwille van de toenmalige spelende migratieproblematiek (dubbel getoond). De museale leden van de gebruikersgroep geven aan niet met werktitels te werken bij het registreren. De groep concludeerde dat de prioriteit eerder laag is (prio 8) en mocht er alsnog een issue optreden later dat deze prio dan op dat moment nog aangepast kan worden.

Meemoo stelde de vraag of er naast de datamigratie-issues nog zaken moeten wijzigen aan de huidige werking van **plaatsen met gerelateerde plaatsen en termen voor relaties** ertussen. Odelinde duidt dat het verschil tussen termen in Erfgoedinzicht en in MuseumPlus voor heel wat verwarring zorgde. Ze vraagt of er een mapping tussen beide en het gebruik ervan op support kan komen. Meemoo zal dit opnemen. Voor de piloten zit deze relatie consequent omgekeerd in de erfgoeddatabank. Meemoo is hiervan op de hoogte en zal dit bekijken in het clean-up traject. Mochten aanvullingen in deze thesau gewenst zijn, dan is er minder vrijheid om dit meteen te verbeteren; er schuilt functionaliteit achter deze termen en nieuwe termen zouden dan geen achterliggende functionaliteit hebben. Vanuit de gebruikers die nu al in de erfgoeddatabank werken, is er geen behoefte aan bijkomende termen. De gebruikersgroep opteerde ervoor om dit onderwerp een gemiddelde prioriteit te geven (prio 5) en er later op terug te komen indien nodig. **Bovengeschikt / ondergeschikt** bij plaatsen komt nog een keer terug in de te triëren onderwerpen. Hieraan wordt eenzelfde prioriteit toegekend.

Meemoo maakte een exportsjabloon voor de **plaatsingslijsten van een archief** (vorige config release). Het importsjabloon is evenzeer in opmaak. Het gaat hierbij over een eerste versie. Er zijn nog heel wat open vragen die in een volgende versie opgelost dienen te worden. Hilke meldt dat de erfgoedcel het plan heeft om hiervan vanaf volgende week heel actief gebruik van te gaan maken. De gebruikersgroep kan zich vinden in een gemiddelde prioriteit (prio 5). Bij de bespreking van dit onderwerp werd ook de nota gemaakt van het feit dat niet alle onderwerpen door de ganse groep gedragen kunnen worden. Daarom werd het idee van thematische werkgroepen opnieuw aangehaald, waarbij subgroepen met expertise rond een bepaald thema voorbereidend werk kunnen verrichten dat dan door de gebruikersgroep kan gevalideerd worden. Dit idee zal op termijn door meemoo verder uitgewerkt worden.

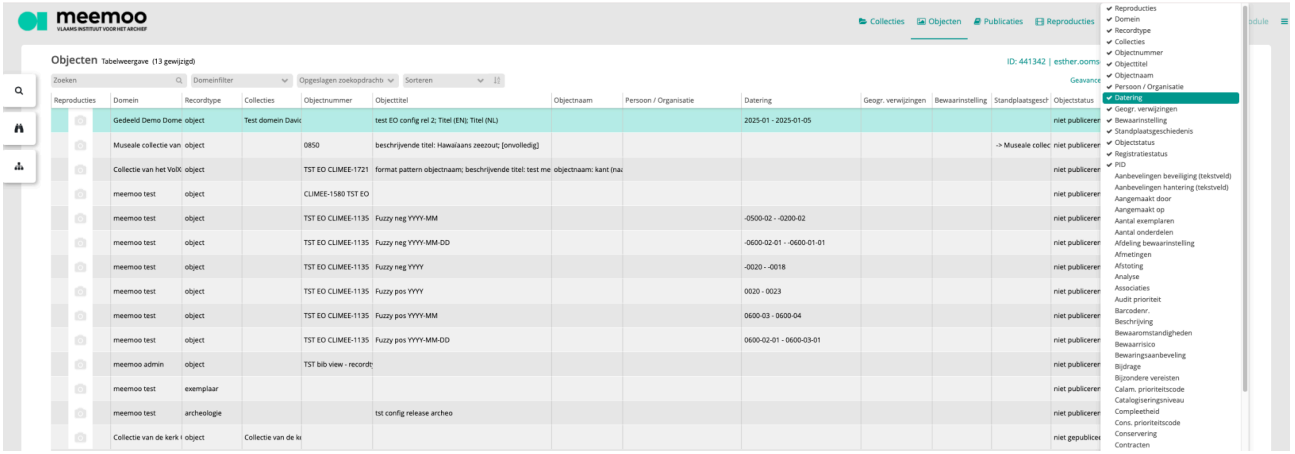
Meemoo verduidelijkte dat **meertaligheid** van velden in de toepassing op 3 verschillende manieren aanwezig is. Er zijn thesauri, herhaalbare groepen met een taalveld en tekstvelden met aparte invoervelden per taal. De thesauri kan een gebruiker zelf drietalig invullen naar wens voor vocabulaires met eigen termen, Getty AAT-termen worden waar mogelijk meertalig geïmporteerd.

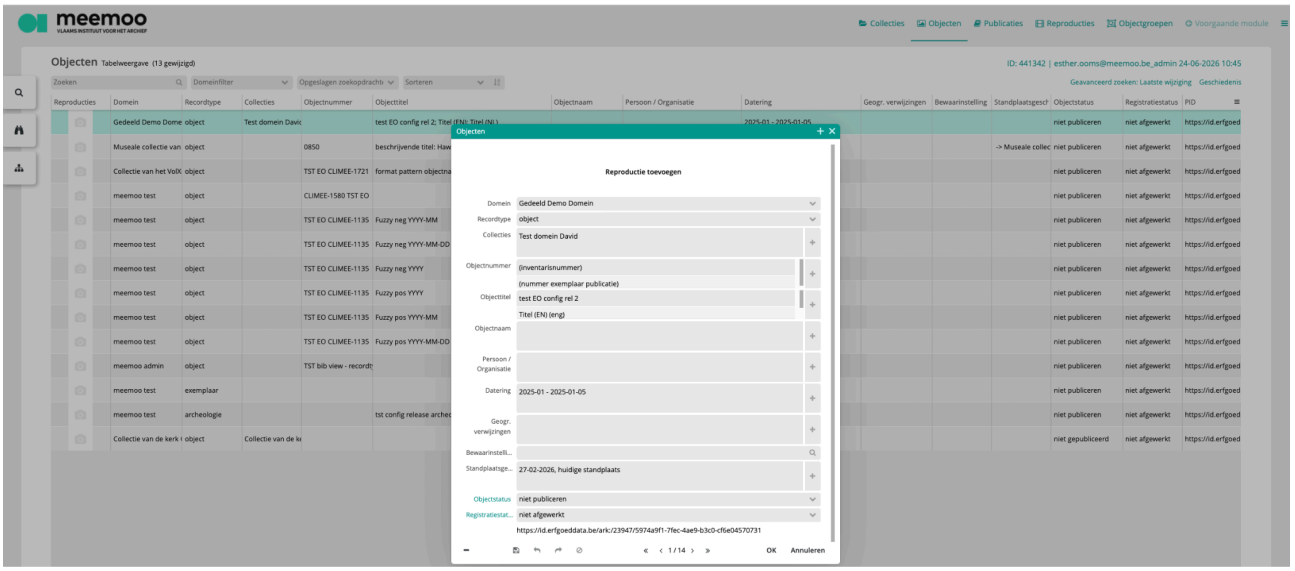
Voor herhaalbare groepen met een taalveld is dit apart taalveld erg interessant naar ontsluiting toe (bv. een eigen website). Esther demonstreerde in de erfgoeddatabank waar meertaligheid beschikbaar is (bv. herhaalbare groepen als titel, beschrijving en afmetingen):

Meemoo vulde bovendien aan dat alle velden die momenteel doorstromen naar het collectievenster erfgoeddatabank.be meertalig in de toepassing beschikbaar zijn. Wanneer er geen FR of EN voorhanden is, dan wordt de fall-back voor de meeste velden het NL. In de gebruikersgroep is er op dit moment geen onmiddellijke nood om de beschikbare meertalige velden uit te breiden (prio 10). Indien ooit blijkt dat er alsnog mogelijkheden voor meertaligheid ontbreken, dan kan de prioriteit herbekeken worden.

Tijdens de eerste testronde werd gesignaleerd dat de **plaats/locatie van een tentoonstelling** niet zichtbaar was bij het object. Deze data zit alsnog in de groene link in de tabel met tentoonstellingen op het object. Echter de tabel is klein waardoor de tekst niet helemaal zichtbaar is. Vanuit de gebruikersgroep werd geopperd dat deze feedback veel voorkwam. Esther toont hoe een gebruiker zelf schermen kan aanmaken en daarbij kan bepalen hoe groot een veld of groep wordt. Ze toont ook hoe de basisweergave eruit ziet. In Adlib moet de gebruiker scrollen, in MuseumPlus is het klikken. Hilke lichtte toe dat de gebruikers van de erfgoedcel vaak gebruik maken van de tabelweergave, waarbij je zelf je kolommen (velden/groepen) kan selecteren en dan vervolgens record per record kan bewerken.

Wat betreft afmetingen werd genoteerd dat de **precisie bij samenstellingen van afmetingen** (bv. hoogte / breedte / diepte) telkens op de ganse reeks van eenheden van toepassing is en niet enkel op één van de eenheden (bv. breedte). Esther toonde dat een gebruiker de keuze heeft om voor gecombineerde afmetingen te gaan, maar ook elke afmeting apart kan registreren. Voor elk van deze afmetingen apart, kan de gewenste precisie aangeduid worden. Deze work-around volstaat zeker voor wijzigingen of nieuwe registraties. Wat betreft datamigratie zal bekeken moeten worden of en hoe clean-up in bepaalde gevallen mogelijk is. De gebruikersgroep concludeerde dat dit opgelost is (prio 10).

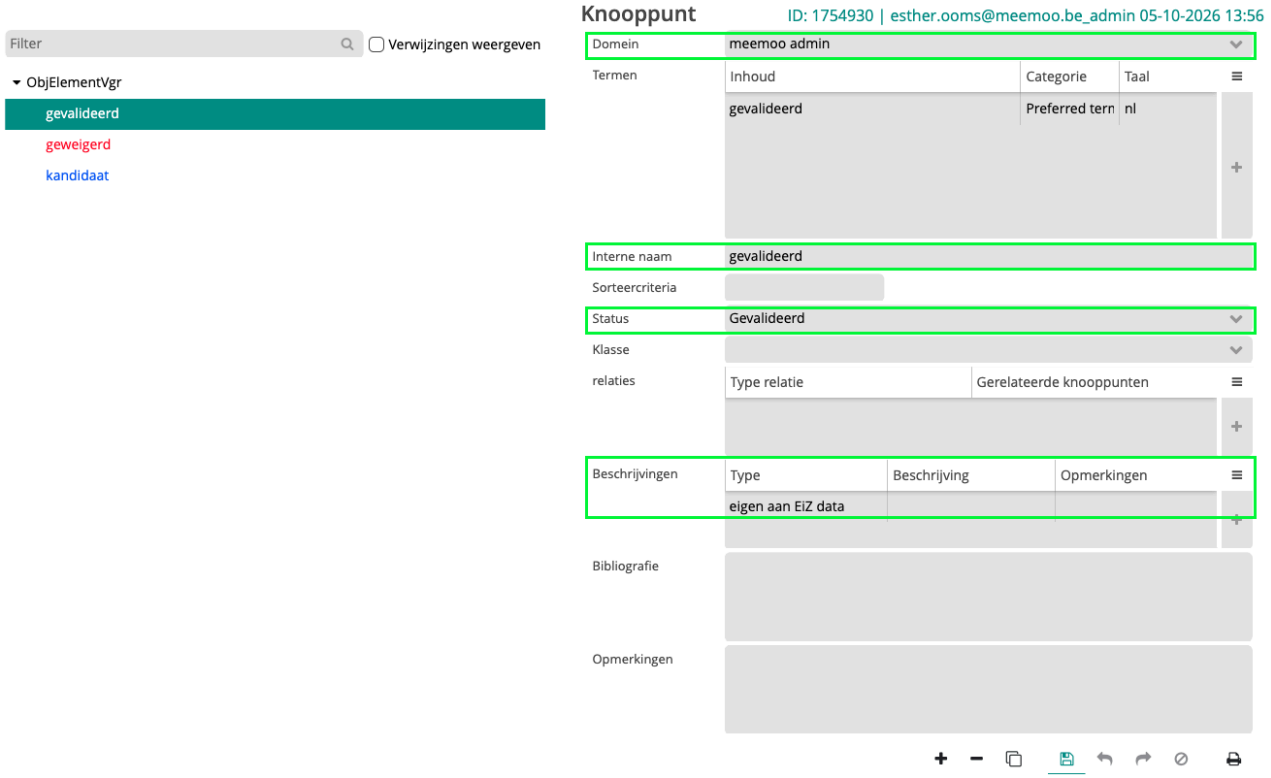
Het format pattern van het veld met de **preview/samenvatting** bij objecten (linksboven in het vet) wordt opgevuld met een aantal basisgegevens en past zich aan naargelang de gebruiker van view verandert. Er kwam feedback dat dit niet relevant is en er zo al weinig plek is voor de velden. De gebruikersgroep beaamt dat van deze data enkel het objectnummer erg belangrijk is en dat dat heel vaak gekopieerd wordt. Dit geldt evenzeer voor de mozaïekweergaves en alle samenvattingen in het algemeen. De prioriteit van dit onderwerp wordt door de gebruikersgroep als redelijk hoog ingeschat (prio 3).

Tot slot werd de prioritering van de overige onderwerpen naar een volgende bijeenkomst verschoven, zodat de resterende tijd naar backlog items zou kunnen gaan.

Backlog items - thesau

De gebruikersgroep had ter voorbereiding van dit item een document ontvangen met daarin een eerste deel van thesauri in meemoo-beheer die besproken zullen worden. Esther lichtte het document toe: elk tabblad bevat een aparte vocabulaire met daarbij een verwijzing naar de standaard waarop de termen gebaseerd werden, een technische identifier (databinding + vgr) en een aantal kolommen van waar termen komen en een cijfermatige indicatie van hun gebruik.

Ter algemene verduidelijking toonde meemoo eerst wat de betekenis is van de **verschillende statussen** die een term kan hebben (gevalideerd / geweigerd / kandidaat). Een geweigerde term kan niet meer gebruikt worden bij wijzigingen of nieuwe registratie, maar er kan wel nog op gezocht worden. Meemoo verduidelijkte dat een aantal standaardrichtlijnen toegepast worden bij de aanmaak van een thesau.

Hilke vermeldde dat na de migratie van Erfgoedregister bij de titels als type veelal ‘titel’ in het rood staat en dat die term nu gemist wordt. Vanuit het Invulboek Objecten zijn er verschillende types van titels gekomen en ‘titel’ op zich is inhoudelijk geen type. Hilke adviseerde aan de vrijwilligers reeds om 'beschrijvende titel’ als type te gebruiken en opperde dat een richtlijn voor historische titels met een advies voor een type nuttig zou zijn. Meemoo suggereerde dat als alle partijen daarmee akkoord zouden gaan de huidige term ‘titel’ vervangen zou kunnen worden door ‘beschrijvende titel’ in de thesau zelf en er dan geen zoek-en-vervang opdrachten nodig zijn.

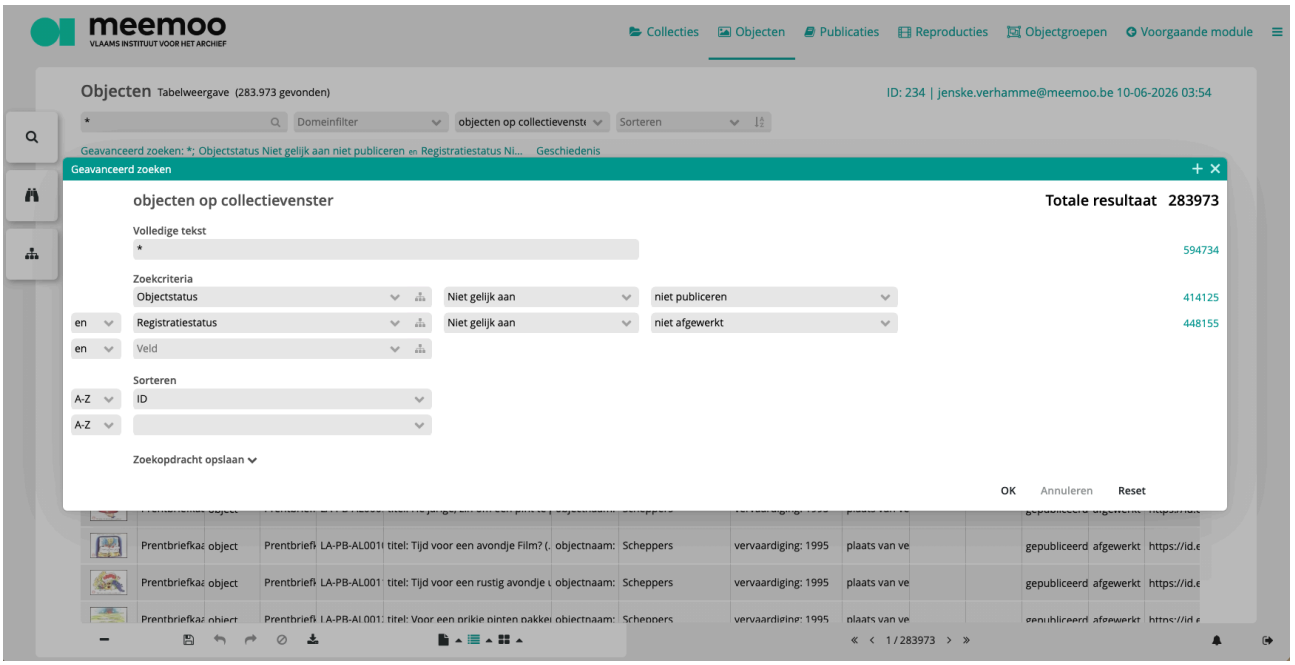
In MuseumPlus bestaat de mogelijkheid om een **preferred term en alternative term** in te geven. Inge lichtte toe dat zij deze systematisch aan elkaar gekoppeld hebben voor bijvoorbeeld 'japon' (preferred) en 'jurk' (alternative) waardoor er nog gezocht kan worden op 'jurk', maar er 'japon' in het record staat.

Een grote zorg bij de Erfgoedinzicht-gebruikers is dat er in de testmigratie naar de erfgoeddatabank problemen waren met **descriptor / non descriptor**-functionaliteit van Axiell. Alle non descriptor zouden op geweigerd moeten kunnen geplaatst worden. Zo moet bijvoorbeeld 'kampeerplaats' gebruikt worden en niet 'camping'. Meemoo bevestigde dat dit in de erfgoeddatabank mogelijk is binnen eenzelfde vocabulaire. Hieruit volgde de nuance dat bij Getty AAT-termen het niet mogelijk is om deze te koppelen aan een term uit een eigen thesau. Wat uit Getty geïmporteerd wordt, kan niet handmatig aangepast of verrijkt worden.

Thesau - registratiestatus

Momenteel bevat de thesau van 'registratiestatus' in productieomgeving 3 gevalideerde waarden die zullen blijven, nl. 'niet afgewerkt', 'afgewerkt', 'goedgekeurd'. Omwille van migratie is daarbij nog 'historisch: niet afgewerkt' gekomen, omdat meemoo in bepaalde gevallen niet kon beoordelen in welke status het record echt is. De gebruikers kunnen dat na migratie makkelijk terugvinden en zelf aanpassen.

Via feedback heeft meemoo van een huidige gebruiker de vraag ontvangen om twee bijkomende statussen toe te voegen: 'basisregistratie afgewerkt' en 'verdiepend geregistreerd'. De gebruikersgroep kwam na uitvoerig overleg tot de conclusie dat elke instelling een andere invulling geeft aan de workflow en dat de statussen niet eenduidig te definiëren zijn. Hilke signaleerde dat de term 'niet afgewerkt' verhindert dat een record online komt. Esther bevestigde dat en legde uit dat ook de status in het veld Objectstatus hierop impact heeft. Deze 2 verplichte velden bepalen samen of iets doorstroomt naar het collectievenster erfgoeddatabank.be. In de erfgoeddatabank is een bewaarde zoekopdracht 'objecten op collectievenster' beschikbaar, waarmee elke gebruiker een lijst kan opvragen. Bijkomende uitleg over wat online gepubliceerd wordt, kan nagekeken worden op meemoo support.

Er werd beslist om een extra stap toe te voegen aan de bestaande termen, namelijk een **term die aangeeft of de basisregistratie afgewerkt is**. Deze 4 termen lijken voor alle instellingen werkbaar. De ‘verdiepende registratie’ zou geïnterpreteerd kunnen worden als 'afgewerkt'. De term ‘goedgekeurd’ wordt nog even in vraag gesteld. Deze status biedt de mogelijkheid om wanneer iets goedgekeurd is, dit als klaar voor publicatie te duiden. Momenteel wordt deze term al meer dan 800 keer gebruikt in de erfgoeddatabank en wordt deze ook behouden.

Thesau - methode verwerving

De gebruikersgroep ging doorheen alle beschikbare termen voor de methode van verwerving en maakte een beoordeling:

- bewaarneming -> gevalideerd
    - gebruikt door meerdere instellingen
    - ook nuttig in de communicatie naar bijvoorbeeld Vlaamse overheid
- bruikleen / bruikleen tijdelijk / bruikleen langdurig
    - allen waren het er over eens dat als het geen langdurige is, ze gewoon ‘bruikleen’ gebruiken
    - het is belangrijk dat alle langdurige in 1 zoekopdracht uit het systeem kunnen gehaald worden
    - conclusie
        - bruikleen (= meestal wordt dit gebruikt) -> gevalideerd
        - bruikleen langdurig (als dat belangrijk is om zo te markeren, en zo kan je die eruit halen via zoekopdracht) -> gevalideerd
        - bruikleen tijdelijk -> geweigerd
- handgift -> gevalideerd

    - erfgoedcellen instrueren de gebruikers om deze term te gebruiken
    - term verschilt juridisch van 'schenking'
- herbestemming -> geweigerd
    - herbestemming is geen methode van verwerving
    - schenking of overdracht zijn dat wel en zullen in dit kader gebruikt worden
- in beheer -> geweigerd; is hetzelfde als bewaarneming, dus weigeren
- in bruikleen -> geweigerd; dubbel voor 'bruikleen'
- in eigendom -> geweigerd; is geen verwervingsmethode
- museum -> gevalideerd
    - Odelinde stelde hierbij de vraag: "In AC kan je op scope note klikken, kan dat ook in MP?". Esther toonde de helpteksten en waar je het kan invullen in thesauri in de toepassing zelf (opmerkingen)
- recuperatie -> geweigerd
- teruggave -> geweigerd; dit is een methode van afstoting, niet van verwerving
- vondst -> gevalideerd
- winst (op een veiling) -> kandidaat
    - de gebruikersgroep adviseerde om dit niet op te nemen in de lijst en vindt het geen logische term
    - voorlopig als kandidaat plaatsen en de instelling die dit veel gebruikt heeft bevragen om dan tot een gedragen beslissing te komen
- erfenis -> geweigerd
    - voor oude registraties is de geschiedenis onduidelijk, naar handgift? naar legaat?
    - verschil erfenis en legaat:
        - erfenis is als het naar erfgenamen gaat (kinderen bv.)
        - legaat is als het opgenomen werd in een testament en je niet sowieso erfgenaam bent, dus in museale context allicht altijd legaat
    - term blijft als geweigerd leesbaar, maar zal niet bij wijzigingen of nieuwe registraties beschikbaar zijn
- veldverzameling -> gevalideerd
    - heel specifiek voor etnografische context waarbinnen op een gecoördineerde manier objecten verzameld zijn
    - zij zijn allicht de enige die het gebruiken, maar ze vinden geen andere term bruikbaar hiervoor
    - Gianna stelde dat archeologische gebruikers geen vondst mogen gebruiken; de vraag werd gesteld of meemoo dit kon laten aanvullen in het Invulboek

De evaluatie door de gebruikersgroep leidde tot een lijst van deze gevalideerde en kandidaat termen voor het veld methode verwerving:

aankoop
bewaarneming
bruikleen
bruikleen langdurig

handgift
legaat
museum
onbekend
opdracht
overdracht
ruil
schenking
vondst
winst
veldverzameling

Thesau - methode afstoting

De gebruikersgroep ging doorheen alle beschikbare termen voor de methode van afstoting en maakte een beoordeling:

- aankoop -> geweigerd, niet logisch
- afstoting / Afstoting -> geweigerd, geen type
- afvoer -> gevalideerd, veelal gebruikt in context van publicaties
- bruikleen / Bruikleen -> geweigerd
    - geen afstoting, want het is nog van een instelling
    - dit kan bijgehouden worden via standplaats
- educatieve collectie -> geweigerd; dat is eigenlijk herbestemming
- eigen werking -> geweigerd; dat is eigenlijk herbestemming
- einde bruikleen -> geweigerd cf. bruikleen - is geen afstoting, zie ook retour
- herbestemming -> gevalideerd
- herplaatsing -> kandidaat, onduidelijk of dit hetzelfde is als overdracht (zie hieronder)
- in verzekerde bewaring -> geweigerd
    - veel gebruikt door eenzelfde tenant (kerkfabriek)
    - dus allicht is dat iets dat naar parcum ging, dan is het eerder herbestemming
- legaat -> gevalideerd
    - wordt in vraag gesteld, lijkt heel onlogisch
    - niet gebruikt, maar komt uit het invulboek
    - meemoo bekijkt intern met team invulboeken
- onbekend -> gevalideerd; wordt behouden zodat je wel weet dat je het niet weet
- overplaatsing -> geweigerd
    - de gebruikersgroep raadpleegde de richtlijnen van Faro in verband met de opmaak van een collectieplan
        - herbestemming wordt gebruikt buiten museale wereld
        - overdracht is tussen musea onderling

        - hoe verhoudt zich dit dan tot herplaatsing of overplaatsing?
            - herplaatsing voorlopig op kandidaat tot er meer duidelijkheid is vanuit invulboek
- permanente bruikleen -> geweigerd
- retour -> gevalideerd
    - meemoo duidde dat er een hele reeks van termen aanwezig zijn die gerelateerd zijn aan retour en dat 1 van die versies komt uit het Invulboek; nl. retour (bruikleengever / kunstenaar / schenker)
    - voorstel: bij methode retour invullen en bij ontvanger of toelichting afstoting de ontvangende partij
    - onderscheid tussen verschillende bestemmingen hoort niet bij methode
    - conclusie:
        - retour in algemeen
        - aan te passen in het invulboek?
- schade / total loss -> geweigerd
    - erg veel gebruikt, maar inhoudelijk is dit een reden, geen methode van afstoting
- ruil-> gevalideerd; dit is wel een methode
- verkoop -> gevalideerd
- verlies / vermist? -> geweigerd
    - inhoudelijk zijn dit geen methodes van afstoting; het is geen actieve handeling van afstoting
    - meemoo deelde mee dat in MuseumPlus verlies/schade een aparte procedure is (cf. Spectrum), dus alles zou daar dus terecht kunnen en de gebruikersgroep was daarmee akkoord

De evaluatie door de gebruikersgroep leidde tot een lijst van deze gevalideerde en kandidaat-termen voor het veld methode afstoting:

afvoer
diefstal
herbestemming
herplaatsing
legaat
onbekend
overdracht
retour
ruil
schenking
verkoop
vernietiging

Volgende bijeenkomst

Voor het plannen van de volgende bijeenkomst zal een datumprikker verstuurd worden. Als het maandelijkse ritme aangehouden wordt, dan valt de volgende bijeenkomst in de eerste week van november. Dan is het herfstvakantie. Mogelijk zou een korte online meeting van een uurtje ingepland worden in de laatste week van oktober om verder door thesau te gaan en een langere bijeenkomst in de tweede of derde week van november.